

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с. Верхний Услон

КАРАР

«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль программасын раслау турында

Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 7 маендагы 309 номерлы «Россия Федерациясенең 2030 елга кадәр һәм 2036 елга кадәр дәүләт үсеш максатлары турында» Указы, Татарстан Республикасы Президентының 2013 елның 26 июлендәге УП-695 номерлы «Татарстан Республикасында дәүләт милләт сәясәте концепциясе турында» Указы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 18 декабрдәге 1006 номерлы «Татарстан Республикасында дәүләт милләт сәясәтен тормышка ашыру дәүләт программасын раслау турында» карары нигезендә, дәүләт, жәмгыять, кеше һәм ватандаш мәнфәгатьләрен тәэмин иту, Россиянең бердәмлеген ныгыту, Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренең этномәдәни үзенчәлеген саклау максатлары белән, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкару комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль программасын хәзерге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Югары Ослан муниципаль районының Жирле үзидарә учреждениеләре житәкчеләренә, Башкарма комитет бүлекләренә, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы иҗтимагый оешмаларына һәм берләшмәләренә муниципаль программа чараларын тормышка ашыруда катнашырга тәкъдим ителә.

3. Татарстан Республикасы Югары Осланы муниципаль районы Финанс-бюджет палатасына киләсе финанс елы һәм планлаштыру чоры өчен район бюджеты проектын төзүдә бу программаны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны күздә тотуны ел саен тәкъдим итергә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Югары Ослан

муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштырырга.

5. Өлеге карарның үтөлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең социаль-мәдәни мәсьәләләр буенча урынбасарына йөкләргә.

Җитәкче

А.А.Ахметшин

Югары Ослан муниципаль районы
Башкарма комитетының
№__ карарына

1 номерлы кушымта

«Югары Ослан муниципаль районында 2026-2030 еллар өчен дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру» муниципаль программасы

Программа паспорты

Программа исеме	«2026-2030 елларга Югары Ослан муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаның муниципаль заказ бирүчесе	Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны эшләүче	«Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының мәдәният бүлеге» МКУ
Программаның максаты	Югары Ослан муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү, Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни һәм тел төрлелеген саклау һәм хуплау, мигрантларның уңышлы социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе.
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Югары Ослан муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруда дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнарының гражданнар жәмгыяте институтлары белән элементсен камилләштерү; 2. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга ярдәм итү, милләтара һәм конфессияара тынычлыкка һәм татулыкка ярдәм итү, мигрантларның социомәдәни жайлашуы һәм интеграциясе өчен шартлар тудыру; 3. Халыкларның этномәдәни һәм рухи үсешенә ярдәм итү, Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни һәм тел төрлелеген саклау һәм хуплау; 4. Югары Ослан муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруны фәнни-белем бирү һәм мөгълүмати тәэмин итү
Программаның мөһим максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре	<ul style="list-style-type: none"> -Югары Ослан муниципаль районында миллиәтара мөнәсәбәтләрнең халәтен уңай бәяләүче Югары Ослан муниципаль районы жирле халкының өлеше; -башка милләт вәкилләренә карата толерант мөнәсәбәт дәрәжәсе; -Россия халыкларының этномәдәни үсешенә һәм тел төрлелегенә ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар саны; - Югары Ослан муниципаль районында конфессияара

	<p>мөнәсәбәтләрнең торышын уңай бәяләүче Югары Ослан муниципаль районы халкы өлеше;</p> <p>- Югары Ослан муниципаль районы халкының үз этномәдәни ихтыяжларын тормышка ашырудан канәгать булган өлеше;</p> <p>Муниципаль үзидарәдә граждандар бердәмлеген саклау һәм этник мөнәсәбәтләр гармонизациясе программалары саны.</p>
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2026 – 2030 еллар
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	<p>Программаны финанслау күләме 4 млн 800 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: Югары Ослан муниципаль районы бюджетыннан, учреждениеләрнең бюджеттан тыш эшчәнлегә акчалары, спонсор ярдәме һәм башка чыганаclarдан.</p> <p>2026 елда – 900 мең сум;</p> <p>2027 елда – 900 мең сум;</p> <p>2028 елда – 1 млн. сум;</p> <p>2029 елда - 1 млн. сум;</p> <p>2030 елда - 1 млн сум.</p> <p><u>Искәрмә:</u> Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен чаралар башкаручыларның төп эшчәнлеген финанслауга бүлеп бирелгән акчаларны куллану күздә тотыла. Финанслау күләмнәре фаразлы характерда һәм Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтелә.</p>
Программаны тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре һәм социаль-икътисадый нәтижелелек күрсәткечләре	<p>- 2030 елда Югары Ослан муниципаль районында этник мөнәсәбәтләр хәлен уңай бәяләүче Югары Ослан муниципаль районы халкының өлеше 86% тәшкил итәчәк (репрезентатив сораштыру нәтижеләре буенча билгеләнә).</p> <p>- башка милләт вәкилләренә толерантлык дәрәжәсе 2030 нчы елда 88% тәшкил итәчәк (репрезентатив сораштыру нәтижеләре буенча билгеләнә).</p> <p>- Югары Ослан муниципаль районында конфессияара мөнәсәбәтләр хәлен уңай бәяләүче Югары Ослан муниципаль районы халкының өлеше 2030 нчы елда 90% тәшкил итәчәк (репрезентатив сораштыру нәтижеләре буенча билгеләнә).</p> <p>- үзенең этномәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү белән канәгать булган Югары Ослан муниципаль районы халкының өлеше 2030 нчы елда 92% тәшкил итәчәк (репрезентатив сораштыру нәтижеләре буенча билгеләнә).</p> <p>- Программаны гамәлгә ашырудан социаль-икътисадый нәтижелелек социаль тотрыклылыкны, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны, этномәдәни үзенчәлекне саклап калудан һәм Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренең социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерүдән гыйбарәт һәм түбәндөгечә чагыла:</p> <p>этномәдәни һәм социаль хәлне яхшыртуда;</p> <p>региональ һәм гомумроссия граждандык тәңгәллеген ныгытуда;</p> <p>этномәдәни потенциалны файдалануның нәтижелелегә артуда;</p> <p>милләтара һәм диниара конфликтларны булдырмауда;</p>

	<p>регионның инвестицион һәм туристик жәлеп итүчәнлеген артуда; мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен һәм интеграциясен камилләштерүгә юнәлдерелгән чаралар системасын гәмәлгә ашыруда</p>
--	---

1. Программаны тормышка ашыру сферасының гомуми характеристикасы.
Төп проблемалар һәм аларны хәл итү юллары.

Муниципаль программа «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районында дәүләт милләт сәясәтен 2026-2030 елларда гәмәлгә ашыру» (алга таба - Программа) 07.05.2024 ел № 309 «Россия Федерациясенең 2030 елга кадәр һәм 2036 елга кадәр перспективада үсешнең милли максатлары турында» РФ Президентының Указы, 26.07.2013 ел № УП-695 «Татарстан Республикасында дәүләт милләт сәясәте концепциясе турында» Татарстан Республикасы Президентының Указы, 18.12.2013 ел № 1006 «Татарстан Республикасында дәүләт милләт сәясәтен гәмәлгә ашыру дәүләт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә эшләнә.

Программа дәүләт хакимиятенең территорияль органнары, Югары Ослан муниципаль районының жирле үзидарә органнары, Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре, мәдәният һәм мөгариф учреждениеләре һәм жәмәгать оешмалары тәкъдимнәрен исәпкә алып эшләнә.

Югары Ослан муниципаль районында милләтара мөнәсәбәтләр торышы тотрыклылык, төрле этник төркемнәр һәм конфессияләр вәкилләренең тыныч үзара бәйләнеше һәм хезмәттәшлеге белән характерлана. Үзара хөрмәт һәм ышанычка нигезләнгән милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр Югары Ослан муниципаль районында прогрессив тенденцияләр рәвешендә ныгытылган һәм муниципаль хакимият органнарының жәмәгать этномәдәни берләшмәләре һәм башка гражданлык жәмгыяте институтлары белән үзара хезмәттәшлегендә аерым кайгырту объекты булып тора.

Югары Ослан муниципаль районының үзенчәлеге халыкның күпмилләтлелеге һәм күпконфессиялелеге булып тора, аларның үсеше хәзерге Татарстан территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренең традицияләрен тыгыз этномәдәни үзара тәэсир итешүе һәм үзара үтеп керүе белән характерлана. Безнең район халыкның уникаль этник составы буенча кызыклы, ул мәдәният, халык традицияләре үсешенә үз эзен калдыра.

Халык саны 17 921 кешедән артык.

урыслар - 64%,

татарлар - 25%,

чувашлар - 4%,

башка милләт вәкилләре - 7%.

Район территориясендә 23 дини оешма эшли, аларның 12се - мөселман, 11е - православие.

Традицион дини агым вәкилләре гыйбадәт вакытында халык арасында дини һәм конфессияара д каршылыklarның булмавына юнәлдерелгән мөгърифәт эше алып бара. Руханилар лидерлары район чараларына актив катнаша. Югары Ослан муниципаль районының жирле үзидарә органнарының милли һәм дини берләшмәләр лидерлары белән үзара бәйләнеше нәтижәсендә, 2025 елда район территориясендә милләтара һәм дини конфликтлар булмады.

Халыкның күпмилләтлелеге һәм күпконфессиялелеге үсеше район территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренең традицияләре арасында тыгыз этномәдәни үзара тәэсир итешү һәм үзара үтеп керү белән характерлана. Бу процессның төп ролен, гадәттә, районда яшәүче барлык башка халык вәкилләре белән чагыштырганда күпчелекне тәшкил итүче татар һәм рус халыклары вәкилләре уйный.

Югары Ослан муниципаль районында районда яшәүче халыклар вәкилләренең мәдәниятенә, теленә, гореф-гадәтләренә һәм йолаларына хөрмәт рухында яшә буынны тәрбияләү; белем бирү процессында гуманитар юнәлеш ролен арттыру, Россия Федерациясе халыкларының күпгасырлык хезмәттәшлегенә тәҗрибәсен өйрәнү буенча уку-укыту программаларын эшләү; милли телләрдә мәгариф һәм тәрбия бирү системасын үстерү өчен хокукый һәм матди шартлар булдыру буенча максатчан эш алып барыла.

Муниципаль район территориясендә яшәүче халыкның милли-мәдәни һәм милли-тел үзенчәлеген даими үстерү халыкларның үзенчәлеген һәм мәдәниятен саклап калырга мөмкинлек бирә.

Миграция өлкәсендәге гәмәлдәге тенденция Югары Ослан муниципаль районының хезмәт миграциясе өчен уңай имиджы саклануын күрсәтә. Районда милләтара тынычлыкны һәм татулыкны тәэмин итүдә, мигрантларның уңышлы социомәдәни адаптациясендә һәм интеграциясендә граждандар җәмгыяте институтлары сизелерлек роль уйный.

Этномәдәни үсеш, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләрендә идарә итү системасы, мәгариф, мәдәният учреждениеләре, яшләр сәясәте һәм массакүләм мәгълүмат чаралары кадрларының квалификациясен һәм компетентлыгын күтәрү мөһим бурыч булып тора.

Милләтара мөнәсәбәтләрне үстерү һәм гармонияләштерү проблемасы комплекслы якин килүне таләп итә һәм дөүләт һәм муниципаль программаларны тормышка ашыру аша программа-максатлы ысул белән хәл ителә.

Мәсәлән, Югары Ослан муниципаль районында милли телләренә саклау мәсьәләләре «2026-2030 елларда Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыклар телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасында үз чагылышын таба. Экстремизмга һәм терроризмга каршы тору чаралары «Югары Ослан муниципаль районында терроризм һәм экстремизмны профилактикалау» муниципаль программасы рамакасында башкарыла.

«Югары Ослан муниципаль районында 2026-2030 елларда дөүләт милли сәясәтен тормышка ашыру» җирле программасы миллиара татулыкны һәм ышанычны ныгытуга ирешү өчен ватандашлар, хакимият органнары һәм җәмгыятьчелек көчләрен берләштерүдә актив катнашуга, шулай ук миллиара, диннәр арасында һәм социаль өһәмияттәге каршылыкларны ачыклауга һәм аларны хәл итү юлларын вакытында эзлөгә юнәлдерелгән.

2. Программаның максатлары, бурычлары, сроклары

Программаның максаты — Югары Ослан муниципаль районында дөүләт милли сәясәтен тормышка ашыру, миллиара һәм диннәр арасындагы мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү, Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни һәм тел үзенчәлекләрен саклау һәм хуплау, мигрантларның уңышлы социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе.

Максатка ирешү түбәндәге бурычларны хәл итү юлы белән мөмкин:

- дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруда дәүләт органнары һәм Югары Ослан муниципаль районының жирле үзидарә органнарының гражданлык жәмгыяте институтлары белән элемтәсен камилләштерү;

- Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга ярдәм итү, этникара һәм конфессияара тынычлыкка һәм татулыкка ярдәм итү, мигрантларны социаль-мәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру;

- Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыкларның милли-мәдәни һәм рухи үсешенә, аларның милли-мәдәни һәм тел үзенчәлекләрен саклауға һәм яклауға ярдәм итү;

- Югары Ослан муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыруны фәнни-белем бирү һәм мәгълүмати тәэмин итү.

Программаны тормышка ашыру вакыты - 2026-2030 еллар.

Программа ике юнәлеш буенча гамәлгә ашырыла:

1. Югары Ослан районында дәүләт милли сәясәте өлкәсендә, милләтара һәм диниара мөнәсәбәтләрне үзара килешеп эш итү юлында уңай үзгәрешләр барлыкка китерү, шул исәптән:

- комплекслы мәгълүмати кампания үткөрү һәм патриотизмны һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген формалаштыру;

- патриотизм һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген формалаштыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән ижтимагый инициативаларга һәм чараларга ярдәм итү;

- этносәяси һәм дини-сәяси экстремизм, ксенофобия һәм түземсезлекне профилактикалау.

2. Югары Ослан муниципаль районында милләтара һәм диниара мөнәсәбәтләрне үзара килешеп эш итү өлкәсендә тотрыклы уңай нәтижеләргә ирешү, шул исәптән:

- патриотизм һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген формалаштыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән ижтимагый инициативаларга һәм чараларга ярдәм итү;

- этносәяси һәм дини-сәяси экстремизм, ксенофобия һәм түземсезлек профилактикасы;

- мигрантларны жайлаштыруга һәм интеграцияләүгә ярдәм итү;

- Югары Ослан муниципаль районы территориясендә яшәүче халыкларның этномәдәни үсешенә юнәлдерелгән чаралар һәм инициативаларны үтәү;

- Россия халыклары турында белемнәрне таратуга юнәлдерелгән белем бирү чараларын тормышка ашыру;

- гомумгражданлык бердәмлеге һәм милләтара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү мәсьәләләре компетенциясендә булган дәүләт граждан һәм муниципаль хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү.

Программаның максатчан индикаторлары һәм аны гамәлгә ашыру нәтижелелеге күрсәткечләре Программаның 1 номерлы кушымтасында китерелгән.

3. Муниципаль программа чаралары

Программаның максатларына һәм бурычларына ирешү өчен программаның 2 нче кушымтасында күрсәтелгән барлык юнәлешләр буенча чаралар формалаштырырга кирәк.

Программада куелган – дәүләт органнарының һәм Югары Ослан муниципаль районының жирле үзидарә органнарының граждан жәмгыяте институтлары белән дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруда аралашуны камилләштерү буенча бурычны түбәндәге юнәлешләрне тормышка ашыру аша ирешеләр:

- Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренең милли-мәдәни автономияләр активларын жәлеп итү;

- Татарстан Республикасының милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр өлкәсендә социаль юнәлешле коммерциячел булмаган проектларны тормышка ашыру;

- мигрантларны җайлаштыру системасын булдыру.

Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга ярдәм итү, этникара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итү, мигрантларның социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе өчен шартлар тудыру буенча программада куелган бурычларны хәл итүгә түбәндәге юнәлешләрне гамәлгә ашыру чаралары буенча ирешелә:

- милләтара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү, этносоциаль уңайлылык дәрәжәсен күтәрү;

- башкаручылык дәрәжәсен күтәрү, мәдәни бәйләнешләрне ныгыту һәм үстерү.

Программада куелган халыкларның этномәдәни һәм рухи үсешенә ярдәм итү, Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни һәм тел төрлелеген саклап калу һәм аларга ярдәм итү бурычын хәл итүгә түбәндәге юнәлешләрне гамәлгә ашыру чаралары буенча ирешелә:

- Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсешенә юнәлдерелгән чаралар һәм инициативаларны үтәү;

- тел төрлелеген хуплау.

Югары Ослан муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыруны фәнни-белем һәм мәгълүмати тәэмин итү буенча программада куелган бурычны түбәндәге юнәлешләрне гамәлгә ашыру чаралары буенча хәл итүгә ирешелә:

- Югары Ослан муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр хәлен мониторинг үткөрү, бу милләтара низагларны иртә искәртүгә ярдәм итәчәк;

- массакуләм мәгълүмат чараларында, Интернет челтәрендә патриотизмны һәм бөтенрусия ватандашлык идентичлыгын ныгытуга юнәлдерелгән мәгълүмати-агарту кампаниясен үткөрү.

Программа чаралары исемлеге Программаның 2 нче кушымтасында бирелгән.

4. Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программа чараларын финанслау Югары Ослан муниципаль районы бюджеты акчалары, учреждениеләрнең бюджеттан тыш эшчәнлегенә акчалары, спонсор ярдәме һәм башка чыганаclar исәбенә башкарылачак.

Программаны финанслау күләме Югары Ослан муниципаль районы бюджеты акчалары исәбенә 4 млн 800 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

2026 елда – 900 мең сум;

2027 елда – 900 мең сум;

2028 елда – 1 млн сум;

2029 елда – 1 млн сум;

2030 елда – 1 млн сум.

Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен чараларны башкаручыларның төп эшчәнлегенә финанслауга бүлеп бирелә торган акчалардан файдалану күздә тотыла.

Искәрмә: финанслау күләмнәре фараз характерында һәм Югары Ослан муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

Программада бюджеттан тыш акчаларны (эшмәкәрләр, спонсорлар акчаларын) һәм Югары Ослан муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләре бюджетлары акчаларын жәлеп итү мөмкинлегенә күздә тотылган.

5. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы - Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты төп башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген, чараларны гамәлгә ашыруның барышын һәм башкаручыларның акчаларны нәтижәле куллануын контрольдә тотуны тәэмин итә. Башкаручылар программаның билгеле чараларын үтәүне оештыра.

Программаны гамәлгә ашыруда катнашучы оешмалар аның үтәлеше турында мәгълүматны квартал саен, хисап кварталыннан соң килүче айның 10 числосына кадәр, "Югары Ослан муниципаль районының Мәдәният бүлегенә" МКУга тапшыра.

6. Программаны тормышка ашыруның социаль-иқтисады нәтижәлеләген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру муниципаль хакимият органнарының, граждандан жәмгыяте институтларының, социаль юнәлешле ижтимагый берләшмәләренә Россия гомумгражданлык үзаңын ныгыту, кешеләренә үз-үзләрен тоту нормаларын уңай якка үзгәртү, Югары Ослан муниципаль районының тотрыклы үсешендә мөһим фактор буларак Бердәм этномәдәни пространство формалаштыру мәсьәләләрендә көчләрен берләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

Программаны гамәлгә ашыруның социаль-иқтисады нәтижәлеләгенә Югары Ослан муниципаль районында яшәүче халыкларның социаль тотрыклылыгын, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны, этномәдәни үзенчәлеген һәм социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерүне саклаудан гыйбарәт:

- региональ һәм гомумроссия гражданлык тәңгәлләген ныгытуда;
- этномәдәни һәм социаль халәтне яхшыртуда;
- этномәдәни потенциалны файдалануның нәтижәлеләгенә артуда;
- милләтара һәм диниара конфликтларны булдырмауда;
- районның инвестицион һәм турист жәлеп итүчәнлегенә үсешендә;
- мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен һәм интеграциясен камилләштерүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыруда.

«2026 - 2030 елларга
Югары Ослан муниципаль
районында дәүләт милли
сәясәтен гамәлгә ашыру»
муниципаль
программасына
1 нче кушымта

"2026 – 2030 ЕЛЛАРГА ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ДӘҮЛӘТ МИЛЛИ СӘЯСӘТЕН ГАМӘЛГӘ АШЫРУ"МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫНЫҢ МАКСАТЧАН ИНДИКАТОРЛАРЫ ҺӘМ НӘТИҖӘЛӘПЕК КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ"

Максатчан күрсәткеч	Үлчәү берәмлеге	2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7
Югары Ослан муниципаль районында этникара мөнәсәбәтләр торышын уңай бәяләүче халык өлеше	%	73	74	75	80	86
Башка милләт вәкилләренә карата толерант мөнәсәбәт дәрәжәсе	%	63	66	70	80	88
Россия халыкларының этномәдәни үсешенә һәм тел төрлелегенә ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар саны	Катнашучылар саны, кеше	4300	4800	5000	6000	7000
Югары Ослан муниципаль районында конфессияара мөнәсәбәтләрне уңай бәяләүче район халкы өлеше	%	68,5	69,0	72	80	90
Үзләренең этномәдәни ихтыяжларын тормышка ашырудан канәгать булган район халкы өлеше	%	69,0	72	80	90	92
Югары Ослан муниципаль районында гражданлык бердәмлеген саклау һәм этник мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү буенча программалар саны	программалар саны	5	6	6	6	6

«2026 - 2030 елларга
Югары Ослан муниципаль
районында дәүләт милли
сәясәтөн гамәлгә ашыру»
муниципаль
программасына
2 номерлы кушымта

«2026-2030 елларга Югары Ослан муниципаль районында дәүләт милли сәясәтөн гамәлгә ашыру» муниципаль программасы
чаралары исемлеге

№ № тб	Чараның атамасы	Башкаруучылар					
			2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
1	2	3	1	2	3	4	5
1	«Татарстан Республикасында 2026-2030 елларга дәүләт милли сәясәтөн тормышка ашыру» дәүләт программасын тормышка ашыруда катнашу	ОМС	Агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау.
2	«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасын тормышка ашыруда катнашу	Жирле үзидарә органы «Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ Рус милли-мәдәни берләшмәсе (киләшү буенча)	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау
3	2026–2030 елларга Татарстан Республикасының Мәдәният үсеше дәүләт программасын тормышка ашыруда катнашу	ОМС «Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ Рус милли-мәдәни	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау

		берләшмәсе. (киләшү буенча)					
4	«Татарстан Республикасында жәмәгать тәртибен тәмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы көрәш» дәүләт программасы кысаларында «Татарстан Республикасында террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау» ярдәмче программасын гамәлгә ашыруда катнашу	Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты Россия ЭЭМ МО (киләшү буенча)	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау
5	Районда этник берләшмәләр һәм дини оешмалар өгъзаларының хокукларын, шул исәптән хезмәт хокукларын саклауны күзәтү	ЮМР БК Ижтимагый Совет	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау
6	гамәлдәге законнарны, шул исәптән миграция законнарын үтәүдә ярдәм күрсәтү; экстремизм, терроризм, жинаятьчел хокук бозуларны профилактикалау һәм булдырмау буенча тәкъдимнәр әзерләү; район территориясендә яшәүче халыкларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре үтөлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыру буенча жирле ММИ эшен координацияләү; социаль партнерлыкны үстерүгә юнәлдерелгән ижтимагый инициативаларга ярдәм итү. «Түгәрәк өстәлләр» үткөрү	ЮМР Башкарма комитеты Россия ЭЭМ МО (киләшү буенча) Дини оешмаларның вәкилләре.					
7	Еллык дәүләт милли сәясәтен районда тормышка ашыруны анализын үткөрү, ЮМР Советы утырышында чыгыш ясау	ЮМР БК					
8	ТР ЮМР ОМСның милләтара конфликтларны кисәтү, милли һәм дини нигезләрдә экстремизмны мониторинглау һәм профилактикалау системасының нәтижәле эшләвен тәмин итү мәсьәләләре буенча дәүләт һәм муниципаль хакимият органнары вәкилләренең ел саен	ОМС ЮМР Ижтимагый Советы	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау

	үткөрелә торган республика һәм зона киңәшмәләрендә катнашуы							
9	Расасына, милләтенә, теленә, дингә мөнәсәбәтенә, ышануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук башка шартларга бәйсез рәвештә гражданның тигез хокуклылыгы принцибын бозу фактлары буенча халык, ижтимагый оешмалар белән кире элемтәне активлаштыру («кайнар линия» эше)	ОМС ЮМР БК						
10	Дини оешмалар, ижтимагый милли берләшмәләр вәкилләре белән элемтәне гәмәлгә ашыручы муниципаль хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү	ЮМР БК	Агымд агы Финан слау.	Агымд агы Финан слау	Агымд агы Финан слау	Агымд агы Финан слау	агымд агы финан слау	
1 1	Районда яшәүче халыклар вәкилләренең берләшүе факторы булган тарихи даталарны жирле массакүләм мәгълүмат чараларында киң яктыртуны тәэмин итү	ЮМР БК «Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ «Татмедиа» ААҖ филиалы (киләшү буенча)	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	
1 2	Балалар өчен ел саен үткөрелә торган «Созвездие-Йолдызлык» республика конкурсында катнашу	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге «Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау.	Агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	

1 3	Социаль юнөлешле коммерцияле булмаган оешмаларга, милли һәм конфессияара мөнәсәбәтләр, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясе һәм интеграциясе, этнологик мониторинг һәм конфликтларны булдырмау өлкәсендә эш алып барган оешмаларга ярдәм күрсәтү.	ЮМР БК Ижтимагый совет						
1 4	Славян язуы һәм мәдәнияте көненә, Туган тел көненә багышланган чаралар үткөрү (план буенча)	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге «Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	
1 5	Россия көненә һәм Татарстан Республикасы көненә багышланган чаралар үткөрү (план буенча)	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге «Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы Финан слау	Агымд агы Финан слау	Агымд агы Финан слау	Агымд агы Финан слау.	агымд агы финан слау	
1 6	«Безнең йорт - Татарстан» республика этномәдәни фестивалендә катнашу	«Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы Финан слау	Агымд агы Финан слау	Агымд агы Финан слау.	Агымд агы Финан слау	Агымд агы финан слау	
1 7	Татарстан Республикасы халыклары бәйрәмнәрен һәм «Сабантуй», «Каравон», «Масленица», «Нәүрүз» һ.б. үткөрүдә ЮМР катнашуы.	ОМС «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы финан слау бюдж еттан тыш чыгана клар	Агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	

1 8	Югары Ослан муниципаль районының «Сабантуй» бәйрәмен үткөрүдә Россия Федерациясенең башка төбәкләрендә катнашу	ЮМР БК Мәдәният бүлеге	Агымд агы финан слау бюдж еттан тыш чыгана клар	Агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар
1 9	«Балкыш» ветераннар (пенсионерлар) смотр-фестиваленең район этабын оештыру һәм аның республика этабында катнашу.	Жирле үзидарә органы «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау.	агымд агы финан слау
2 0	Төрле милләт рәссамнарының картина күргәзмәләрен оештыру һәм үткөрү	Мәдәният бүлеге	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау
2 1	Россия Федерациясе төбәкләрендә, якин һәм ерак чит илләрендә чыгарылган татар халкының тарихы һәм мәдәнияте турындагы китапларның презентацияләрен үткөрү	ЮМР БК «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау.	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау
2 2	90 һәм аннан да күбрәк яшьтәге юбилярларны хөрмәтләү чараларын үткөрү	ЮМР БК «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау
2 3	Татарстан Республикасында яшәүче халыклар вәкилләренең милли спорт төрләре буенча еллык Фестиваль-спартакиадасында катнашу.	ОДМиС	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау
2 4	Белем бирү оешмалары укучыларының Кирилл-Мефодий яшүсмерләр укуларында катнашуы	«Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ	агымд агы финан	Агымд агы финан	Агымд агы финан	агымд агы финан	агымд агы финан

			слау	слау	слау	слау	слау
2 5	«Түгәрәк уен» Бөтенроссия татар фольклоры фестивалендә катнашу	Жирле үзидарә органы «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы финан слау.	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау
2 6	«Идел йорт», «Иделкәем» театр коллективлары республика фестивальләрендә катнашу	«Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау
2 7	Музей системасы эшчәнлеген активлаштыру	«Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау.	Агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау
2 8	Мигрантларның милләтара һәм конфессияара тынычлык һәм татулыкка, социомәдәни адаптациясенә һәм интеграциясенә шартлар тудыру һәм ярдәм итү..	ЮМР БК Россия ЭЭМ МО (киләшү буенча) Халыкны эш белән тәмин итү үзәге (киләшү буенча)	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	агымд агы финан слау	Агымд агы финан слау
2 9	Рухи-әхлакый кыйммәтләрне, Россия патриотлыгы идеяләрен, Россия Федерациясенә дөүләт символларын, милләтара һәм диннәр арасындагы үзара ихтирам һәм ярдәмне пропагандалаучы материалларны район гәжит-журналларында системалы рәвештә бастырып чыгаруны оештыру.	"Татмедиа" ААЖ филиалы (киләшү буенча)					

30	Уку йортларында уңай гражданлык үзенчәлеген, милләтара һәм динара татулык шартларында яшәү ихтияжын формалаштыру һәм ныгыту максатында укучыларның актив катнашу формаларынан (рольле уеннар, конкурслар һ.б.) файдалана торган чаралар үткөрү.	«Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ						
31	Мәгариф учреждениеләрендә, мәдәният учреждениеләрендә этникара ярдәмне пропагандалауга юнәлдерелгән фото һәм сәнгать күргәзмәләре үткөрү, татулык һәм милләтара мәдәни элементләрне ныгыту	«Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы финанслау	агымд агы финанслау	Агымд агы финанслау	Агымд агы финанслау	агымд агы финанслау	
32	Ел саен мәктәп ара балалар ижаты, әдәби кичәләр һәм сочинениеләр конкурслары үткөрү: «Минем Ватаным», «Минем яраткан героём-Россияне саклаучы», «Татарстанның борынгы изге урыннары» һ.б. темаларга.	«Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ	Агымд агы финанслау	агымд агы финанслау	Агымд агы финанслау	Агымд агы финанслау	Агымд агы финанслау	
33	Республика территориясендә яшәүче халыклар язучылары әсәрләре буенча «Татарстан — безнең тату гаилә» дигән әкиятләр, шигырьләр, хикәяләр район бәйгесен үткәргән.	«Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ «Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	агымд агы финанслау	Агымд агы финанслау	агымд агы финанслау	Агымд агы финанслау	Агымд агы финанслау	
34	Алабуга шәһәрәндә Бөтенроссия Спас ярминкәсендә катнашу	«Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы Финанслау	Агымд агы Финанслау	Агымд агы Финанслау	Агымд агы Финанслау.	Агымд агы финанслау	
35	«Дуслык парады» район мәдәният хезмәткәрләре фестивален үткөрү	«Югары Ослан районының Мәдәният бүлеге» МКУ	Агымд агы финанслау	Агымд агы финанслау	агымд агы финанслау	Агымд агы финанслау	агымд агы финанслау	
36	«Дөнъяның барлык буяулары» Республика ирекле проектына гамәлгә ашыруда катнашу	«Югары Ослан муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ «Югары Ослан районының	агымд агы финан	агымд агы финан	агымд агы финан	агымд агы финан	Агымд агы финан	

		Мәдәният бүлөгә» МКУ	слау	слау	слау	слау	слау.
3 7	Ел саен үткәрелә торган «Соболевскийда гармун уйна» фестивален үткәрү	«Югары Ослан районының Мәдәният бүлөгә» МКУ	Агымд агы финан слау бюдж еттан тыш чыгана клар	агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	Агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар
3 8	Яр буе Морквашы авылында «Окрошечка» гастротивален үткәрү	«Югары Ослан районының Мәдәният бүлөгә» МКУ	Агымд агы финан слау бюдж еттан тыш чыгана клар	Агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	Агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар	Агымд агы финан слау. бюдже ттан тыш чыгана клар	агымд агы финан слау бюдже ттан тыш чыгана клар